

2018
POLITICAL SCIENCE

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Part A (ক - অংশ)

Q. No. 1 (a - f) carries 1 mark each	1×6 = 6
Q. Nos. 2 - 7 carry 2 marks each	2×6 = 12
Q. Nos. 8 -12 carry 4 marks each	4×5 = 20
Q. Nos. 13 & 14 carry 6 marks each	6×2 = 12
	Total = 50

Part B (খ - অংশ)

Q. No. 15 (a - f) carries 1 mark each	1×6 = 6
Q. Nos. 16 - 21 carry 2 marks each	2×6 = 12
Q. Nos. 22 -26 carry 4 marks each	4×5 = 20
Q. Nos. 27 & 28 carry 6 marks each	6×2 = 12
	Total = 50

Total (Part A & B) : 50 + 50 = 100

PART-A / ক-শাখা

(Contemporary World Politics)

(সমসাময়িক বিশ্ব বাজনীতি)

1. Answer the following as directed :

1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী উত্তৰ লিখা :

(a) Write *any one* new threat to human security.

মানৱ নিৰাপত্তাৰ প্ৰতি যিকোনো নতুন ভাবুকি এটা লিখা।

(b) Write 'yes' or 'no' :

China adopted an 'open door' policy.

'হয়' অথবা 'নহয়' লিখা :

চীনে 'মুক্ত দুৱাৰ' নীতি গ্ৰহণ কৰিছিল।

(c) Write the full form of SAFTA.

SAFTA ৰ সম্পূৰ্ণ নাম লিখা।

(d) What do you mean by 'Operation Desert Storm' ?

'মৰুভূমি ধুমুহা অভিযান' মানে কি?

(e) Which of the following UN agency is concerned with the safety and peaceful use of nuclear technology ?

(i) The UN Committee on Disarmament

(ii) International Atomic Energy Agency

(iii) UN International Safeguard Committee

(iv) None of the above

(Choose the Correct one)

নিম্নলিখিত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ কোনটো সংস্থাই পাবমাণৱিক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ নিৰাপদ আৰু শান্তিপূৰ্ণ ব্যৱহাৰৰ দিশটো চোৱা-চিতা কৰে?

- (i) নিৰস্ত্ৰীকৰণ সম্পৰ্কীয় ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সমিতি
- (ii) আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পাবমাণৱিক ইন্ধন এজেন্সি
- (iii) ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপদ সমিতি
- (iv) ওপৰত উল্লেখ কৰাৰ এটাও নহয়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(f) _____ initiated the reforms in Soviet Union in 1985.

(Fill in the blank)

১৯৮৫ চনত ছোভিয়েট ইউনিয়নত _____ য়ে সংস্কাৰৰ সূচনা কৰিছিল।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

2. Write *two* causes of Globalisation. 2
বিশ্বায়নৰ দুটা কাৰণ লিখা।
3. Mention *two* areas of conflict between India and Pakistan. 2
ভাৰত আৰু পাকিস্থানৰ মাজৰ সংঘাতৰ দুটা ক্ষেত্ৰ উল্লেখ কৰা।
4. When was ASEAN established and how many members were there at the beginning? 1+1=2
আছিয়ান কোন চনত গঠন হৈছিল আৰু আৰম্ভণিত ইয়াৰ কিমান সদস্য আছিল?
5. Write the name of *two* super powers emerged after Second World War. 2
দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ পিছত আবিৰ্ভাৱ হোৱা বৃহৎ শক্তি দুটাৰ নাম লিখা।
6. Write *two* constraints on American hegemony. 2
মাৰ্কিন আধিপত্যৰ ওপৰত থকা দুটা প্ৰতিবন্ধকতা লিখা।
7. Write *two* causes of disintegration of Soviet Union. 2
ছোভিয়েট ইউনিয়নৰ খণ্ডিতকৰণৰ দুটা কাৰণ লিখা।

8. Discuss briefly about the relationship between India and China. 4
ভাৰত আৰু চীনৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
9. Discuss briefly about the economic consequences of Globalisation. 4
বিশ্বায়নৰ অৰ্থনৈতিক পৰিণতি সমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
10. Write briefly about global poverty. 4
বিশ্বজনীন দ্ৰবিত্ৰতাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।
11. What is the relationship between the rights of indigenous people and environment ? Discuss briefly. 4
খিলঞ্জীয়া জনসাধাৰণৰ অধিকাৰ আৰু পৰিবেশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।
12. Do you think that India should be given permanent membership in UN Security Council ? Justify your answer. 4
ভাৰতক ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ নিৰাপত্তা পৰিষদৰ স্থায়ী সদস্যপদ প্ৰদান কৰিব লাগে বুলি ভাবানে? তোমাৰ উত্তৰৰ যুক্তিযুক্ততা দিয়া।
13. Discuss the consequences of disintegration of Soviet Union. 6
ছোভিয়েত ইউনিয়নৰ খণ্ডিতকৰণৰ পৰিণতিসমূহ আলোচনা কৰা।

Or/ অথবা

Discuss India's Relationship with USA.

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে ভাৰতৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।

14. Discuss critically about New International Economic Order. 6
নব্য আন্তৰ্জাতিক অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থাৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।

Or/ অথবা

What was India's stand in the Cold War era ? Discuss.

শীতল যুদ্ধৰ যুগত ভাৰতৰ স্থিতি কেনেধৰণৰ আছিল? আলোচনা কৰা।

PART-B / খ-শাখা

(Politics in India since Independence)

(স্বাধীনোত্তৰ ভাৰতৰ ৰাজনীতি)

15. Answer the following as directed :

1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী উত্তৰ লিখা :

(a) In which year Planning Commission was established ?

কোন চনত পৰিকল্পনা আয়োগ স্থাপিত হৈছিল?

(b) In which district Anti Arrack movement took place ?

কোনখন জিলাত মাদক দ্ৰব্য বিৰোধী আন্দোলন সংঘটিত হৈছিল?

(c) First nuclear explosion undertaken by India was in the year _____.

(Fill in the blank)

ভাৰতে প্ৰথমবাৰৰ বাবে _____ চনত পাৰমাণৱিক বিস্ফোৰণ ঘটাইছিল।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(d) Write the name of any one State formed on the basis of State Reorganisation Act, 1956.

১৯৫৬ চনৰ ৰাজ্য পুনৰ্গঠন আইনৰ ভিত্তিত গঠন হোৱা যিকোনো এখন ৰাজ্যৰ নাম লিখা।

(e) The fourth general election of 1967 brought change in India's political and electoral history.

(Write 'true' or 'false')

১৯৬৭ চনৰ চতুৰ্থ সাধাৰণ নিৰ্বাচনে ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক আৰু নিৰ্বাচনী ইতিহাসত পৰিবৰ্তন আনিছিল।

(‘সত্য’ নে ‘অসত্য’ লিখা)

(f) When was National Emergency due to internal disturbance declared for the first time in India ?

ভাৰতত প্ৰথমবাৰৰ বাবে আভ্যন্তৰীণ বিশৃংখলতাৰ বাবে কোন চনত জাতীয় জৰুৰীকালীন অৱস্থা ঘোষণা কৰা হৈছিল?

16. Write *two* recommendations of Mandal Commission. 2
মণ্ডল আয়োগৰ দুটা পৰামৰ্শ লিখা।
17. _____ and _____ were the two nations included in 'Two Nations Theory' advanced by the Muslim League before independence. 2
(Fill in the blanks)
স্বাধীনতাৰ পূৰ্বে মুছলীম লীগে আগবঢ়োৱা 'দ্বি জাতি তত্ত্ব'ত অন্তর্ভুক্ত কৰা ৰাষ্ট্ৰ দুখন আছিল _____ আৰু _____।
(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)
18. Write *two* features of Coalition Government. 2
সংযুক্ত চৰকাৰৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
19. What were the *two* reasons which led to the mid term election in 1980? 2
১৯৮০ চনত মধ্যৰতীকালীন নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত কৰিবলগীয়া হোৱাৰ দুটা কাৰণ কি কি?
20. Write *any two* features of India's foreign policy. 2
ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
21. What is 'Grand Alliance' in the context of Indian Politics? 2
ভাৰতীয় ৰাজনীতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত 'বিশাল মিত্ৰতা' মানে কি?
22. Discuss briefly about the reasons of Congress domination in the early years of India's independence. 4
ভাৰতৰ স্বাধীনতাৰ আৰম্ভণিৰ সময়ছোৱাত কংগ্ৰেছ দলৰ আধিপত্যৰ কাৰণসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।
23. Discuss briefly about Chipko movement. 4
চিপকো আন্দোলনৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
24. State the main arguments in the debate that ensued between industrialisation and agricultural development at the time of Second Five Year Plan. 4
দ্বিতীয় পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ সময়ত উদ্যোগীকৰণ আৰু কৃষি বিকাশৰ মাজত উদ্ভৱ হোৱা বিতৰ্কৰ বৰ্ণনা কৰা।

25. Discuss briefly about the secessionist movements in North East India.

4

উত্তৰ পূৱ ভাৰতৰ বিচ্ছিন্নতাবাদী আন্দোলন সমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

26. Discuss briefly about India's Nuclear Policy.

4

ভাৰতৰ পাৰমাণৱিক নীতিৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

27. Discuss the controversies regarding emergency. Do you think it was necessary? Justify your answer.

5+1=6

জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ সৈতে জড়িত বিতৰ্ক সমূহ আলোচনা কৰা। তুমি জৰুৰীকালীন অৱস্থা ঘোষণা কৰাটো প্ৰয়োজনীয় আছিল বুলি ভাবানে? তোমাৰ উদ্ভৱৰ যুক্তিযুক্ততা ডাঙি ধৰা।

Or/ অথবা

Analyse the lessons India got from emergency.

6

জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ পৰা ভাৰতে লাভ কৰা শিক্ষাৰ বিশ্লেষণ কৰা।

28. What do you mean by Planned development? Discuss the role of Planning Commission in the development of India.

1+5=6

পৰিকল্পিত বিকাশ মানে কি বুজা? ভাৰতৰ বিকাশত পৰিকল্পনা আয়োগৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

Or/ অথবা

What is Green Revolution? Discuss critically about green revolution in India.

1+5=6

সেউজ বিপ্লৱ কি? ভাৰতৰ সেউজ বিপ্লৱৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

— x —